

(جلد ۱)

دستور آموزشی ویولن قشقایی

Qashqai Violin Training Method

Volume 1

مرکز موسیقی بتهوون شیراز

مؤلف: مسلم روشن راد

Author: Moslem Roshan Rad

سرشناسه: روشن‌راد، مسلم، ۱۳۶۴-

عنوان و نام پدیدآور: دستور آموزش ویولن قشقایی/تالیف مسلم روشن‌راد.

مشخصات نشر: شیراز: آی درنا، ۱۴۰۰ -

مشخصات ظاهری: ج: ۲۲×۲۹ س.م.

شابم: ۶-۱-۱۴۶۲۸-۹۰۱۴۶۲۸-۰-۹۷۹-۰ دوره

۳-۲-۱۴۶۲۸-۹۰۱۴۶۲۸-۰-۹۷۹-۰ ج: ۱.

وضعیت فهرست نویسی: فیپا

موضوع: ویولن -- آموزش

موضوع: Violin -- Instruction and study

موضوع: قشقایی -- موسیقی و آواز

موضوع: Qashqai (Turkic people) -- Songs and music

موضوع: موسیقی برای ویولن -- قطعه‌های آموزشی -- پارتیسیون

موضوع: Violin music -- Teaching pieces -- Scores and parts

رده بندی کنگره: M۱۸۲۰

رده بندی دیویی: ۷۸۹/۷۷

شماره کتابشناسی ملی: ۸۴۶۰۰۲۲

اطلاعات رکورد کتابشناسی: فیپا

دستور آموزش ویولن قشقایی

مؤلف: مسلم روشن‌راد

چاپ اول: ۱۴۰۰

شمارگان: ۱۰۰۰ جلد

صفحه‌آرا: احمدشیرزاده

طراح جلد: احمد شیرزاده

ویراستار: درنا کاظمی‌دوست

قیمت: ۵۹۰۰۰ تومان

آدرس انتشارات: شیراز، خیابان انقلاب، حد فاصل کوچه ۱۹ تا ۲۱، ساختمان دکتر آریا، طبقه سوم واحد ۶

شماره تماس انتشارات: ۰۹۱۷۸۷۳۲۴۱۱

شماره تماس مؤلف: ۰۹۱۷۲۰۱۳۰۰۶ - ۰۹۰۲۲۱۱۳۰۰۶

■ برای دریافت فایل‌های صوتی کتاب به آدرس اینستاگرامی [@moslem-roshanrad](https://www.instagram.com/moslem-roshanrad) مراجعه کرده

یا روی کیو آر کدهای مربوطه اسکن کنید.

■ همه حقوق این کتاب برای مولف محفوظ است. هر گونه استفاده غیرمجاز از این کتاب، از جمله نقل

و تکثیر و پخش متن کتاب، تصویرها، طرح‌ها و نت‌های آن از طریق اینترنت، چاپ روی کاغذ، ضبط روی

لوح فشرده، به شکل محتوای دیجیتال موجب پیگرد قانونی خواهد بود. نقل بیشتر از ۱۸۰ کلمه از مطالب

این کتاب در مطبوعات برای یک بار به منظور معرفی و نقد با ذکر مأخذ آزاد است.

چند نکته در جهت درک و فراگیری بهتر این کتاب

۱. بیشتر قطعات این کتاب، برگرفته از منظومه‌های غریب و صنم و کوراوغلو می‌باشد؛ لذا برای درک بهتر قطعات، بهتر است با داستان‌های آن‌ها نیز آشنا شوید.
۲. آشنایی با لغات و اصطلاحات اصیل ترکی قشقایی، جهت درک بهتر متن ترانه‌ها بیشتر به شما کمک خواهد کرد. توصیه می‌شود در این خصوص کتاب‌های مربوط به اصطلاحات و لغات ترکی قشقایی را تهیه کرده و مطالعه کنید.
۳. هنرجویان عزیز، بهتر است ساعت تمرین مشخصی را در روز برای خود انتخاب کنند. حداقل تمرین روزانه یک ساعت پیشنهاد می‌شود.
۴. جهت تمرین‌های عملی، ناخن‌هایتان کوتاه باشد؛ زیرا ناخن‌های بلند باعث می‌شود انگشتان در محل خود، روی ساز به صورت درست قرار نگیرند و ایجاد صدای نامطلوب کنند. همچنین از چرب کردن دست قبل از تمرین پرهیز کنید؛ زیرا باعث می‌شود دستتان روی ساز عرق کرده و سُر بخورد.
۵. همیشه قبل از تمرین از کوک بودن ساز خود مطمئن شوید.
۶. هنرآموزان گرامی، پس از اتمام تمرین‌های مربوط به کوک می، لا، ر، سل، شیوه کوک کردن ساز را به هنرجو آموزش دهند.
۷. تمرین‌ها را آنقدر تکرار کنید تا در اثر تکرار زیاد حفظتان شود. این کار باعث یادگیری بهتر و راحت‌تر درس‌های بعدی می‌شود.
۸. تا زمانی که درس را به خوبی یاد نگرفته‌اید درس بعدی را شروع نکنید.
۹. در موسیقی قشقایی، از نت‌های تزئینی و تکیه‌ها بسیار استفاده می‌شود؛ لذا با توجه به توانایی هنرجو در این مرحله (مقدماتی) کمتر از این نت‌ها استفاده شده است؛ البته در جلدهای بعدی به این

موضوع بیشتر پرداخته خواهد شد.

۱۰. کتاب را پس از به پایان رساندن، چندین بار دوره کنید تا جلدهای بعدی کتاب را بهتر و راحت تر یاد بگیرید.

۱۱. قبل از شروع درس جدید، ابتدا آن را بدون ساز، چند بار با دقت مشاهده و بررسی کنید و در صورت لزوم نکته برداری کنید، سپس نت خوانی و سلفژ کنید و بعد به صورت عملی تمرین کنید.

۱۲. هنرآموز می تواند جهت حفظ ریتم هنرجو، از مترونوم یا ضرب پا، یا هر روش دیگری استفاده کند؛ اما برای سهولت کار بهتر است از ضرب پا استفاده شود.

۱۳. حتما تمامی آهنگ ها را همراه با متن آن حفظ کنید و آنقدر آن ها را تکرار کنید تا بتوانید پس از تمام شدن کتاب، به صورت بداهه در کوک های دیگر نیز آن ها را اجرا کنید.

۱۴. در ویولن قشقای از کوک های متنوع زیادی استفاده می شود، حتما برای یادگیری بهتر و علمی تر طبق کوک هایی که در بالای هر قطعه نوشته شده است عمل کنید.

۱۵. جهت یادگیری بهتر آهنگ ها و تمرین ها در کوک های دیگر، ابتدا اتود مربوط به آن کوک را خوب یاد بگیرید و حفظ کنید.

۱۶. هنرآموزان گرامی، جهت ایجاد انگیزه و تنوع در درس ها، در حد امکان با هنرجویان دونوازی کنند یا تمرینات گروهی تشکیل دهند و یا با یک ساز دیگر، غیر از ویولن آن ها را همراهی کنند.

۱۷. امیدوارم با رعایت تمامی نکات بالا که فقط گوشه ای از تجارب بنده بود به نتیجه دلخواه خود در زمینه موسیقی قشقای برسید. امید است که در این راه انتقادات و پیشنهادات اهل فن، بتواند ما را در چاپ های بهتر و بعدی این کتاب یاری کند. در این خصوص و همچنین جهت دسترسی به

فایل های آموزشی این کتاب، می توانید از طریق QR code مربوطه یا صفحه رسمی اینجانب به نشانی اینستاگرامی @moslem_roshanrad و یا با شماره های ۰۹۱۷۲۰۱۳۰۰۶ و ۰۹۰۲۲۱۱۳۰۰۶ در پیام رسان های اجتماعی در ارتباط باشید.

با سپاس

مسلم روشنراد

دی ماه ۱۳۹۹

تئوری مقدماتی موسیقی

موسیقی: صنعت ترکیب اصوات و صداها است، به طوری که خوشایند باشد و سبب لذت سامعه و انبساط و انقلاب روح گردد (نظری به موسیقی روح اله خالق، ص ر).

موسیقی: هنر بیان احساسات انسانی، به وسیله صداها است (تئوری، موسیقی، کمال پورتراب، ص ۱۷).

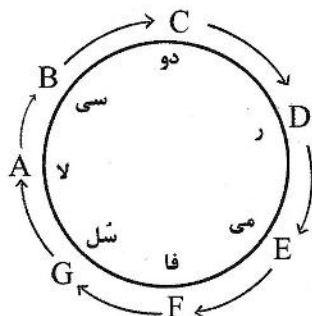
نُت: نت نشانه‌ای است که به وسیله آن صداها را موسیقی نوشته، خواننده و اجرا می شود. نت‌های موسیقی را از چپ به راست، نوشته، خواننده و اجرا می کنند.

نام نت‌های موسیقی (الفبای موسیقی): تعداد نت‌های موسیقی هفت عدد است که به ترتیب از چپ به راست در شکل زیر به آن اشاره شده است.

سی	لا	سُل	فا	می	ر	دو
Si	La	Sol	Fa	Mi	Re	Do
B	A	G	F	E	D	C

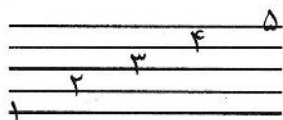
در بعضی از کشورها C را به جای دو، D را به جای ر، E را به جای می، F را به جای فا، G را به جای سُل، A را به جای لا و B را به جای سی به کار می‌برند، در کشورهای آلمانی زبان، حرف B معرف سی بَمَل و H (ها) معرف سی است.

دایره نت‌ها: اگر هفت نت موسیقی را در محیط دایره‌ای فرض کنیم، طوری است که اگر از هر نتی، شروع کنیم و یک مرتبه محیط دایره را بپیماییم، دوباره به همان نت خواهیم رسید. اگر این عمل را به صورت متوالی تکرار کنیم، باز همان نت‌ها تکرار خواهند شد؛ اما با فرکانس‌های متفاوت.

۱. فرکانس (بسامد): معیار اندازه‌گیری تعداد تکرار یک رخداد در واحد زمان (مثلاً ثانیه) است. واحد اندازه‌گیری فرکانس (هرتز) می‌باشد.

خطوط حامل: عبارت است از پنج خط افقی که به فواصل مساوی به موازات یکدیگر رسم می‌شود و نت‌ها روی آن خطوط یا بین آن‌ها نوشته می‌شود. این خطوط از پایین به بالا شمارش می‌شود.

کلید: علامتی است که سمت چپ خطوط حامل قرار می‌گیرد و موقعیت و اسامی نت‌های موسیقی بر مبنای آن مشخص می‌شود.

کلیدهایی که در موسیقی به کار می‌روند عبارت است از:

۱- کلید سُـل، ۲- کلید دو، ۳- کلید فا.

هر کدام از این کلیدها ممکن است، روی یک یا چند خط حامل واقع شوند و روی هر خطی که واقع شوند، اسم خود را به نتی که روی آن خط است اختصاص می‌دهند.

کلید سُـل: علامتی است که از خط دوم حامل شروع می‌شود و نشان دهنده آن است که هر نتی روی خط دوم حامل قرار گیرد سُـل نام دارد و بقیه نت‌ها چه بالاتر چه پایین‌تر، به نسبت نت مذکور شناخته می‌شوند.

نت سازهایی مانند: ویولن، کمانچه، تار، سه‌تار، سنتور، نی، فلوت، دست راست پیانو، محدوده صوتی زیر صدای ویولنسل، قَرنی و دیگر سازهایی که صدای زیر دارند با این کلید نوشته و اجرا می‌شوند.

بر مبنای کلید سُـل و به وسیله حامل، یازده نت شناخته می‌شوند. به ترتیب، پنج نت روی خطوط (می - سل - سی - ر - فا)، چهار نت بین خطوط (فا - لا - دو - می)، یک نت بالای حامل (سُـل) و یک نت پایین حامل (ر).

شیوه انگشت گذاری روی سیم‌ها در کوک می، لا، ر، سل

(پوزیسیون اول)

D ر

G سل

A لا

E می

سیم دست‌باز (آزاد) = 0
انگشت اول = 1
انگشت دوم = 2
انگشت سوم = 3
انگشت چهارم = 4

سل آزاد سی لا سل فا می آزاد ر دو سی لا آزاد لا سل فا می آزاد ر دو سی لا آزاد

توجه: در موسیقی فاصله دو نت پی در پی را متصل و غیر آن را منفصل گویند.

مثال: در شکل بالا روی سیم لا، فاصله (دو) تا (ر) متصل و (دو) تا (می) منفصل است.

بعضی از فاصله‌های متصل که از نظر زیر و بمی، به‌طور طبیعی به هم نزدیک‌تر هستند

نیم‌پرده و آن‌هایی که دورتر هستند را پرده می‌گوییم (تئوری موسیقی مصطفی کمال پورتراب، ص ۷۷).

مثال: در شکل بالا فاصله (سی و دو) و (می و فا) را نیم‌پرده و فاصله (دو تا ر) را پرده می‌گوییم.

نت خوانی و انگشت گذاری سیم لا

6

علامت نیم پرده یعنی چسبیدن انگشتان.

7

نت خوانی و انگشت گذاری سیم ر

8

9

تمرین خط اتصال

10

خط اتصال (لگاتو): خطی کمانی شکل است، که در بالا یا پایین دو یا چند نت غیرهم نام قرار می گیرد و صدای آن ها را به هم متصل می کند.
نت هایی که خط اتصال دارند را با یک آرشه، بدون تغییر جهت آرشه اجرا می کنند.

تمرین میزان های 3/8

در تمرین های زیر در هر میزان، فقط یک ضرب پا بزنید، به طوری که ضرب پا در هر میزان، بانت یا سکوت اول به پایین و بانت یا سکوت آخر بالا بیاید.

تمرین با وسط آرشه

40

41

42

درود بر هنرجویان، هنرآموزان و دوستداران موسیقی،
کتاب حاضر اولین کتاب آموزش ویولن قشقایی است که پس از
سال‌ها آموزش، ویولن قشقایی را از روش سنتی و گوشه‌نوازی،
به روش علمی، منطبق با شیوه‌های بین‌المللی هدایت می‌کند.
امید است با بهره‌گیری از این کتاب و جلد‌های بعدی آن، در
پیشرفت و شکوفایی هرچه بهتر موسیقی قشقایی سهیم باشیم.

با سپاس
مسلم روشن‌راد

ششم جلد اول

9 79 - 8 - 9814628 - 2 - 3

ششم دوره

9 79 - 8 - 9814628 - 1 - 6

صوتی قطعات

همراه با سلفژ

انشارات اف درنا

مرکز موسیقی پتلهوون شیراز